

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 228/2018-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. mája 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], zastúpených advokátom JUDr. Romanom Hošovským, Mikulášska 1/a, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Co 13/2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. januára 2018 doručená sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] (ďalej len „sťažovatelia“) vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len

„ústava“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Co 13/2015 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Zo sťažnosti vyplýva, že žalobou podanou Okresnému súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) 22. mája 2006 sa sťažovatelia domáhali náhrady škody, ktorá im mala vzniknúť v dôsledku tragického usmrtenia ich otca pri dopravnej nehode, ku ktorej došlo 4. apríla 2004 vo Zvolene. Konanie o žalobe je na okresnom súde vedené pod sp. zn. 9 C 46/2006. Okresný súd medzitýmnym rozsudkom č. k. 9 C 46/2006-298 z 9. septembra 2014 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) vyslovil, že žalovaní solidárne zodpovedajú za škodu, ktorá je predmetom konania. Proti rozsudku okresného súdu podali všetci žalovaní odvolania. Odvolacie konanie je na krajskom súde vedené pod sp. zn. 11 Co 13/2015 a vec bola krajskému súdu predložená 23. januára 2015. Podľa tvrdenia sťažovateľov *„krajský súd nekoná v tejto veci plynule a bez prieťahov. Odo dňa dôjdenia spisu doteraz uplynula doba bezmála 3 rokov a o odvolaniach krajský súd doteraz nerozhodol a ani nemáme vedomosť, žeby vo veci robil nejaké úkony.“*

3. Sťažovatelia v sťažnosti poukazujú na skutočnosť, že *„v tejto sporovej veci už raz konal a rozhodoval Ústavný súd SR na základe našej ústavnej sťažnosti vo veci porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Nálezom z 19. 3. 2013, sp. zn. II. ÚS 562/2012-35 vyslovil, že bolo porušené naše ústavné právo zaručené v článku 48 ods. 2 Ústavy SR postupom Okresného súdu Bratislava I. v konaní vedenom pod sp. zn. 9C/46/2006 a Okresnému súdu Bratislava I. prikázal v tejto veci konať bez zbytočných prieťahov.“*

4. Sťažovatelia v sťažnosti uvádzajú, že 31. augusta 2017 podali kvalifikovanú sťažnosť na zbytočné prieťahy v konaní, ktorú podpredseda krajského súdu vyhodnotil ako dôvodnú.

5. Sťažovatelia v sťažnosti okrem iného konštatujú:

„... dá sa dôvodne očakávať, že súdne konanie ešte potrvá dlhšiu dobu, pretože predmetom odvolacieho konania je iba výrok súdu prvej inštancie o základe našich nárokov, a preto by mal odvolací súd vziať do úvahy, že naše práva budú v prípade úspechu

uspokojené veľmi neskoro a nemal by prehľbovať naše nepriaznivé postavenie a riešenie našich nárokov neprimerane nepredlžovať.

... príčiny zdĺhavého konania v tejto veci sú iba na strane súdov – v čase posledných troch rokov na strane krajského súdu. “

6. Sťažovatelia, poukazujúc na celkovú neprimeranú dĺžku konania pred okresným súdom, ktoré sa vedie od roku 2006, a tiež na nečinnosť krajského súdu, ktorý počas takmer troch rokov trvajúceho odvolacieho konania nevykonal žiadny relevantný úkon, sa domnievajú, že bolo porušené ich základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

7. Sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd o ich sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„a/ Krajský súd v Bratislave vo veci vedenej pod sp. zn. 11Co/13/2015 porušil základné právo [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, aby sa ich vec prerokovala bez zbytočných prietahov,

b/ Krajský súd v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 11C/13/2015 je povinný konať tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá,

c/ priznáva primerané finančné zadosťučinenie [REDAKOVANÉ] v sume 3.000.- € a [REDAKOVANÉ] v sume 3.000.- €, ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu,

d/ Krajskému súdu v Bratislave sa ukladá, aby sťažovateľom na účet ich právneho zástupcu JUDr. Romana Hošovského uhradil do troch dní trovy konania pred ústavným súdom. “

II.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti

o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

9. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

10. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

11. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98 tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

12. Sťažovatelia podali kvalifikovanú sťažnosť na zbytočné prietahy 31. augusta 2017. Krajský súd na ich sťažnosť reagoval podaním z 11. septembra 2017 tak, že ju považoval za dôvodnú, vo svojom vyjadrení však uviedol, že *„príčiny týchto prietahov sú však dané okolnosťami objektívnej povahy, medzi ktoré patrí vysoká zaťaženosť konajúceho senátu 11Co v dôsledku veľkého množstva pridelených vecí do súdneho oddelenia 11 Co...“*. Zároveň sťažovateľov ubezpečil, že *„snahou senátu bude vec prejednať a rozhodnúť do konca roka 2017.“*

13. Podľa zistenia ústavného súdu krajský súd rozhodol v napadnutom konaní uznesením č. k. 11 Co 13/2015-346 z 19. januára 2018 tak, že rozsudok okresného súdu zrušil.

14. Sťažovatelia doručili ústavnému súdu (ústavnú) sťažnosť už 11. januára 2018 a v nej žiadali, aby ústavný súd vyslovil porušenie ich základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu v napadnutom konaní, ktoré trvá tri roky (od januára 2015), poukazujúc tiež na celkovú neprimeranú dĺžku konania pred okresným súdom. Hoci je pravdou, že v čase podania (ústavnej) sťažnosti nebolo o odvolaní ešte rozhodnuté, v krátkom čase po prijatí opatrení zo strany podpredsedu krajského súdu už 19. januára 2018 krajský súd rozhodol o odvolaniach žalovaných.

15. Okolnosti danej veci, najmä to, že sťažnosť sťažovateľov podľa § 3 ods. 7 a § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) bola úspešná a vo veci sťažovateľov krajský súd rozhodol v krátkom čase po podaní sťažnosti, a tým prípadný prietah v konaní aj odstránil, viedli ústavný súd k tomu, že sťažnosť vo vzťahu ku krajskému súdu nie je v čase rozhodovania ústavného súdu opodstatnená.

16. Ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru (napr. I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01, I. ÚS 66/02), podľa ktorej nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy. Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým

materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého súdu nemusí vyznačovať takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach judikoval, že ojedinelá nečinnosť súdu hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01).

17. Ústavný súd konštatuje, že využitie právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého mali sťažovatelia právo podľa citovaného zákonného ustanovenia zákona o súdoch, sa v okolnostiach posudzovanej veci prejavilo ako účinný prostriedok nápravy, ktorý mali sťažovatelia k dispozícii a úspešne ho aj využili ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu. Po prešetrení vybavenia sťažnosti podpredsedom krajského súdu, ktorý uznal dôvodnosť sťažnosti, krajský súd už plynulo vykonával úkony smerujúce k rozhodnutiu veci a napokon 19. januára 2018 aj rozhodol.

18. Skutočnosť, že orgán štátnej správy súdu uzná sťažnosť na priet'ahy za dôvodnú, nemusí viesť bez ďalšieho k prijatiu v nadväznosti na to podanej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy na ďalšie konanie, pretože ústavný súd, pridržiavajúc sa doterajšej stabilizovanej judikatúry, považuje za potrebné poskytnúť všeobecnému súdu časový priestor na prijatie opatrení na účely nápravy a odstránenia protiprávneho stavu zapríčineného jeho nečinnosťou alebo neefektívnou činnosťou (IV. ÚS 78/07, IV. ÚS 59/08).

19. Postup krajského súdu v napadnutom konaní nebol bez priet'ahov (čomu nasvedčuje aj odpoveď podpredsedu krajského súdu sp. zn. Spr 2201/2017 z 11. septembra 2017), avšak po využití účinných prostriedkov nápravy sa postup krajského súdu nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy.

20. K uvedenému je pre úplnosť potrebné tiež uviesť, že ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti sťažovateľov, keďže je viazaný petitom návrhu v zmysle § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde, sa zaoberal sťažnosťou len v rozsahu, v akom predmet konania vymedzil

právny zástupca sťažovateľov pri špecifikácii petitu sťažnosti, a bližšie preto nepreskúmaval aj postup okresného súdu po vydaní nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 562/2012-35 z 19. marca 2013. V sťažnosti je totiž oddelený petit od jej ostatných častí. Ústavný súd je podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovatelia domáhali. Ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovatelia domáhajú v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označili za porušovateľa svojich práv (čl. 2 ods. 2 ústavy).

21. Tieto skutočnosti viedli ústavný súd k tomu, že sťažnosť sťažovateľov vo vzťahu ku krajskému súdu odmietol už pri predbežnom prerokovaní ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. mája 2018